

Ruskon liikenneturvallisuuksuunnitelma

Loppuraportti 5/2022

RUSKO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

RAMBOLL

ALKUSANAT

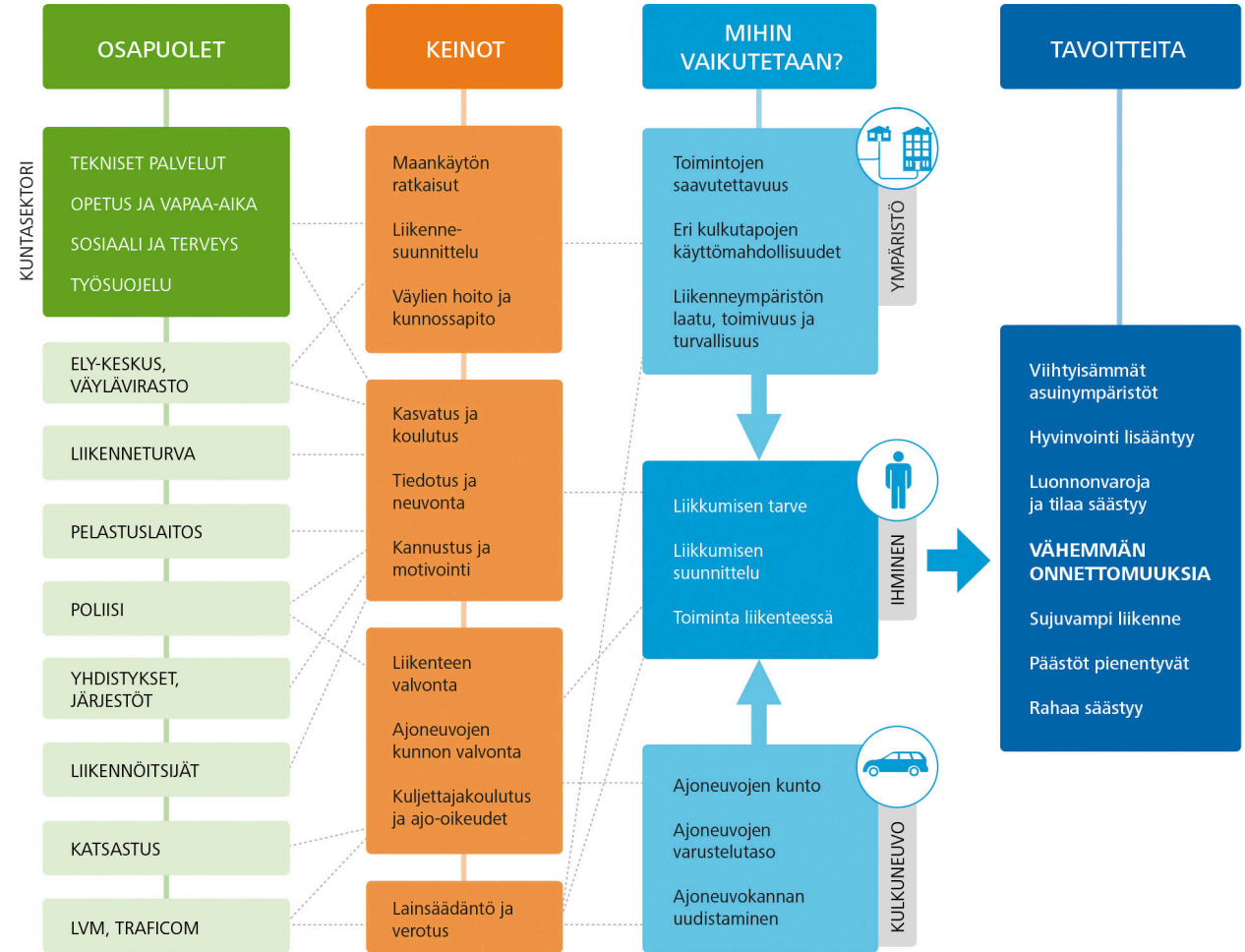
Liikenneturvallisuustyö on osa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Kunnan tehtävänä on tarjota kuntalaisille edellytykset tehdä vastuullisia ja turvallisia liikkumisvalintoja.

Työnantajana kunnat huolehtivat työntekijöidensä hyvinvoinnista ja turvallisuudesta; työmatkojen turvallisuudesta ja esimerkiksi ammatillisesta osaamisesta liikenneturvallisuuden huomioimisessa osana omaa arjen työtä.

Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella on tavoitteena, että jokaisella kunnalla on ajantasainen suunnitelma tai ohjelma liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Suunnitelman käytännön toteutuksesta, toimenpiteiden koordinoinnista ja seurannasta vastaavat kuntien poikkihallinnolliset liikenneturvallisuustyöryhmät.

Ruskon kunnan liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu osana seudullista Turun ympäryskunnat kattavaa hanketta. Suunnitelmassa on kuvattu ne toimenpiteet, jotka luovat edellytykset liikenneturvallisuustilanteen jatkuvalle paranemiselle kohti kansallisia tavoitteita sekä kunnan liikenneturvallisuustyön tason nostamiselle.

Suunnittelutyön pääpaino on ollut lähivuosissa ja mahdollisimman konkreettisessa, kustannustehokkaassa ja realistisessa toimenpiteiden määrittelyssä. Toimenpiteiden suunnittelua tehtiin kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän tukemana sekä erillisissä teknisissä työpalavereissa. Konsulttina työstä vastasi Ramboll Finland Oy.

Kuva: Liikenneturvallisuustyön osapuolet ja keinovalikoima

LIKENNETURVALLISUUSLUPAUKSET 2022–2023

- ❖ "Ruskolaiset näkyviksi" – Kampanjoidaan pimeällä liikkumisen turvallisuuden puolesta
- ❖ Aktivoidaan nuorille suunnattua liikenneturvallisuustyötä
- ❖ Edistetään kunnan työsuhdepyörien käyttöönottomahdollisuutta
- ❖ Lisätään liikenneturvallisuusviestintää huoltajille (varhaiskasvatus & koulut)
- ❖ Otetaan käyttöön liikenneturvallisuuskoordinaattori avustamaan ryhmää liikenneturvallisuustyössä

LOPPURAPORTIN SISÄLTÖ

Nykytila

- [Liikenneturvallisuuustilanne](#)
- [Koettu turvallisuus](#)
- [Liikenneturvallisuuustyön nykytila](#)

Päämäärä

- [Visio, tavoitteet ja painopisteet](#)

Toimenpiteet

- [Perustyö kuntoon](#)
- [Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat](#)
- [Turvallinen liikenneympäristö](#)

Vaikuttavuus

- [Arvioinnin reunaehdot](#)
- [Maanteiden toimenpiteiden vaikutus](#)
- [Kunnan liikenneturvallisuuustyön tason nosto](#)
- [Toimintaympäristön haasteita](#)

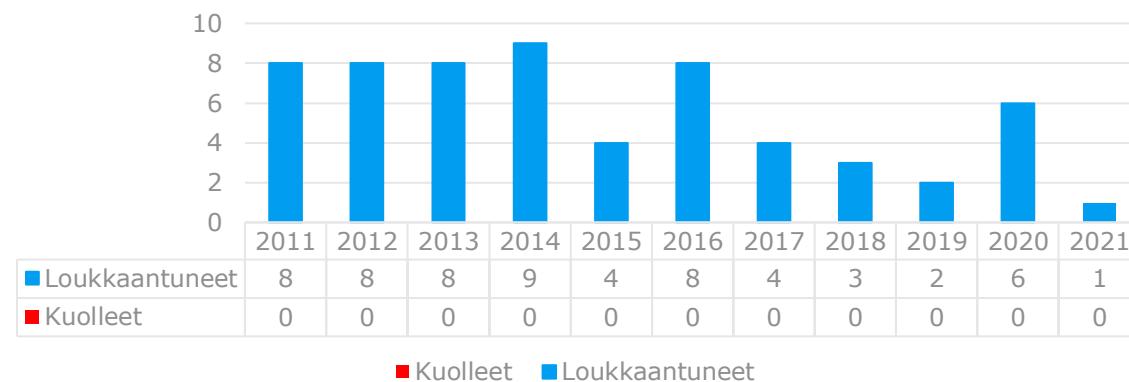
Erikseen raportoitu liiteaineisto

- A. Liikenneturvallisuuustyön kehittämisen tukimateriaali
- B. Liikenneympäristön parantamisen toimenpidekartat ja -taulukot
- C. Onnettomuusanalyysit
- D. Asukaskyselyn tulokset
- E. Liikenneturvallisuuustyön nykytila
- F. Nykytilakartat

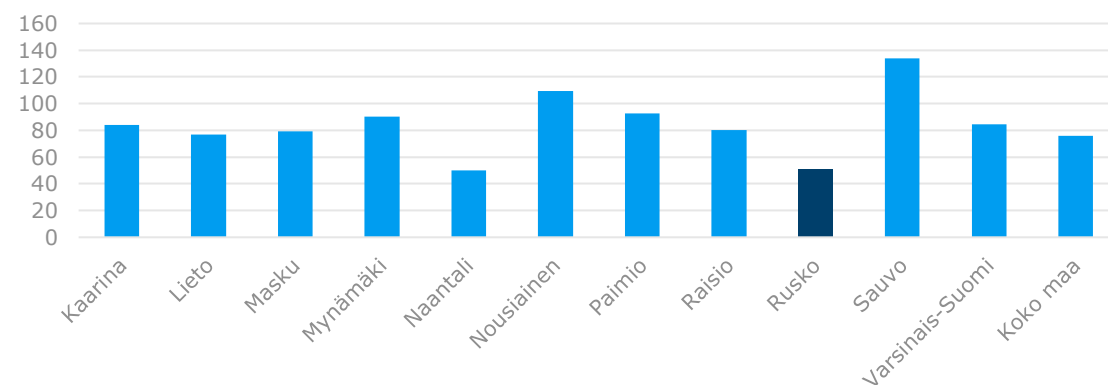
LIIKENNETURVALLISUUSTILANNE

- Ruskon kunnan alueen tieliikenteessä tapahtuu vuosittain keskimäärin kolme henkilövahinko-onnettomuutta ja yhdeksän omaisuusvahinko-onnettomuutta.
- Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä asukaslukuun suhteutettuna on seutukunnan kunnista alhaisin ja selvästi alhaisempi kuin maakunnassa ja koko maassa keskimäärin.
- Viimeisen kymmenen vuoden aikana Ruskon kunnan alueen tieliikenteessä ei ole menehtynyt yhtään ihmistä. Myöskään poliisin tilastoihin kytkeytyviä vakavia loukkaantumisia ei ole tilastoitu tarkastelujaksolla (2011–2020).
- Ruskolla korostuu maakunnan ja koko maan keskiarvoon nähden henkilöautolla liikkuneiden onnettomuudet ja mopoilijoiden onnettomuudet. Henkilövahingoista merkittävä osa (43 %) on tapahtunut 15-24-vuotiaille nuorille.
- Henkilövahinko-onnettomuuksista noin puolet (53 %) on tapahtunut taajama-alueilla. Yksittäisonnettomuudet on selvästi yleisin onnettomuusluokka. Lisäksi korostuvat mopo-onnettomuudet ja kohtaamisonnettomuudet.
- Ruskon kunnan alueella tapahtuvista tieliikenteen onnettomuuksista aiheutuu yhteiskunnalle keskimäärin noin 1,3 milj.eur vuosittaiset kustannukset, joista kunnan osuus on noin 0,2–0,3 milj.eur/v (keskiarvo 2016-2020).
- Laajemmat onnettomuusanalyysit on esitetty liitteessä C.*

Ruskon kunnan alueella tieliikenteessä kuolleet ja loukkaantuneet
(Tilastokeskus, *2021 ennakkotieto)

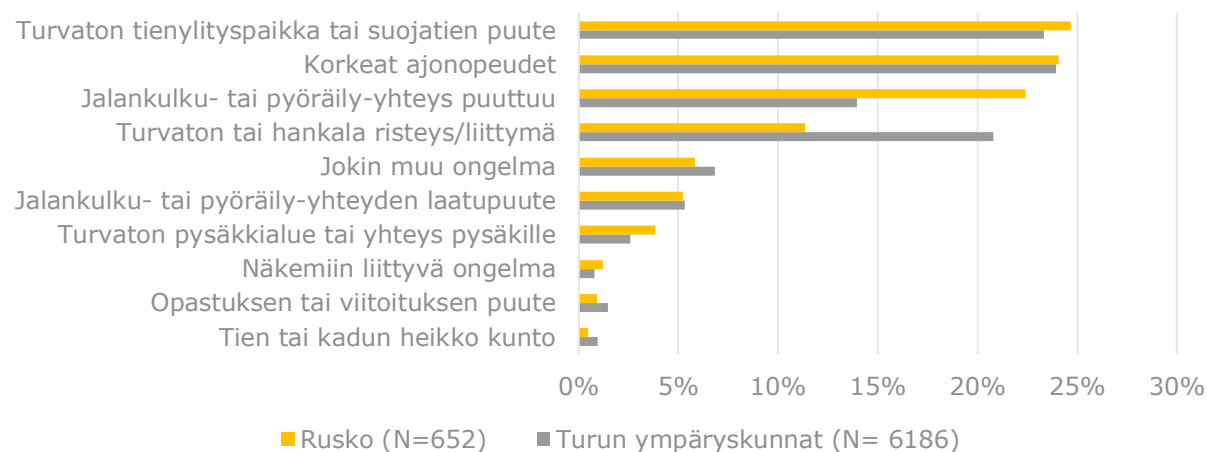
Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden
(Lähde: Tilastokeskus, keskiarvo 2016-2020)

KOETTU TURVALLISUUS

- Ruskolla asukaskysely tuotti kartalle 817 vastausta, joista 652 kpl liittyi vaaranpaikkoihin tai muihin ongelmiin (taajamassa 70 %) ja 165 kpl tapahtuneisiin onnettomuuksiin tai läheltä piti - tilanteisiin (taajamassa 77 %).
- Huolta asukkaissa aiheuttavat erityisesti turvattomat tienylitykset tai suojatien puute (25 %), korkeat ajonopeudet (24 %) sekä jalankulku- tai pyöräily-yhteyksien puuttuminen (22 %).
- Taajama-alueilla suurimmaksi ongelmaksi koettiin turvattomat tien ylitykset (30 %), taajamien ulkopuolella taas jalankulku- ja pyöräily-yhteyksien puuttuminen (43 %).

Asukaskyselyn (2021) vastausten jakauma ongelma-alueittain

Eniten palautetta keräsivät seuraavat kohteet:

- **Mt 12262 (Kaharintie) välillä Rusko–Moisio:** jalankulku- ja pyöräilyväylän puute, ylinopeudet, tien kapeus
- **Mt 12254 (Hujalantie) välillä Rusko–Humikkala:** jalankulku- ja pyöräilyväylän puute, ylinopeudet (erityisesti raskas liikenne), tien kapeus
- **Ohjaluodontien ja Päälistönmäentie liittymän suojatie:** huonot näkemät (autokatos), alamäki suojatielle, ajonopeudet
- **Mt 2012 (Vahdontie), Vahdon kirkon kohdan suojatie:** turvaton suojatie (koululaisia), ylinopeudet, huonot näkemät
- **Mt 2010 (Valpperintie) välillä Vahto–Silvola:** jalankulku- ja pyöräilyväylän puute, tien kapeus, mutkat
- **Mt 2012 (Vahdontie) Suitturin kohdalla:** turvaton suojatie, huonot näkemät suojatielle (puusto, pensaat), jkp-tien erottelun puute pihassa, ylinopeudet

Kyselyn vastauksiin ja muihin kohteisiin voi tutustua tarkemmin erillisen liiteaineiston kautta (Liite D).

HAVAINTOJA LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN NYKYTILASTA

- Kunnassa on aktivoitu poikkihallinnollinen liikenneturvallisuustyöryhmä, joka työskentelee liikenneturvallisuuden parantamiseksi.
- Kunnassa on tehty aktiivisesti liikenneturvallisuustyötä (esimerkiksi koulut ja vanhempainyhdistykset), mutta kokonaiskuva eri toimijoiden tekemästä liikenneturvallisuustyöstä ei ole ollut tiedossa.
- Liikenneturvallisuustilanteen kehittymistä seurataan säännöllisesti, ja siitä raportoidaan päättäjille ainakin silloin tällöin.
- Liikenneturvallisuusasiat on huomioitu koulukuljetusten hankinnassa.
- Koulumatkojen vaarallisuuden arvioinnissa on käytössä Koululiitu-ohjelma.
- Toimintaa voisi parantaa esimerkiksi tiedottamalla liikenneturvallisuusasioista säännöllisesti kunnan työntekijöille ja kuntalaisille sekä kohdistamalla liikenneturvallisuustoimenpiteitä kunnan omalle henkilöstölle.

SEUDULLINEN VISIO, TAVOITTEET JA PAINOTUKSET

LIIKENNETURVALLISUUSVISIO

- Liikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.
- Liikkuminen koetaan turvalliseksi.
- Liikkumisvalinnat ovat ympäristöystävällisiä sekä terveyttä ja turvallisuutta edistäviä.

PÄÄTAVOITTEET

- Tieliikenteessä kuolleiden määrä Turun ympäryskuntien alueella vähenee jatkuvasti.
- Vuoteen 2030 mennessä Turun ympäryskuntien tieliikenteessä saavutetaan ensimmäisen kerran nollavuosi (ei yhtään kuollutta).
- Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden laskee alle koko maan keskiarvon.
- Kestävien kulkumuotojen osuus Turun seudun asukkaiden liikkumisessa kasvaa.

LIIKENNETURVALLISUUSTYÖN PAINOPISTEALUEET

- Nuorten liikenneturvallisuus paranee.
- Nopeusrajoituksia noudatetaan entistä paremmin.
- Päihdeonnettomuuksien määrä vähenee.
- Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus ja turvallisuuden tunne paranee.
- Risteysalueiden turvallisuus paranee.

Läpi leikkaavana teemana:

Keskeisten turvavarusteiden käyttöaste kasvaa (heijastin, pyörävalot, pyöräilykypärä, turvavyö, turvaistuin jne.).

JOHDANTO TOIMENPITEIDEN SUUNNITTELUUN

- Liikenneturvallisuuksuunnitelma on kuvaus konkreettisista tavoitteista, toimenpiteistä ja toimintatavoista, joilla Ruskon kunnan alueen ja kuntalaisten liikenneturvallisuuksua parannetaan lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä.
- Toimenpiteiden suunnittelua ovat suunnanneet muun muassa
  - nykytila-analyysin esille nostamat haasteet ja kehittämistarpeet
  - liikenneturvallisuuksuvision, tavoitteet ja painopistealueet
  - liikenneturvallisuuksustyötä koskevat tavoitteet (tavoitteena kuntien nosto tähtiluokkaan 4–5)
  - toimenpiteiden vaikuttavuus (kustannustehokkuus ja kytkentä painopistealueisiin)
- Suunnittelua varten muodostettiin suunnittelukehikko (linjaukset), joka kattaa liikenneturvallisuuksutyön keskeiset elementit: yhteistyön ja toimintamallit (perustyö), liikennekasvatuksena ja viestinnän sekä liikenneympäristön ratkaisut.
- Suunnittelutyön pääpaino on ollut lähivuosissa ja mahdollisimman konkreettisessa, kustannustehokkaassa ja realistisessa toimenpiteiden määrittelyssä.
- Toimenpiteiden suunnittelua on tehty Ruskon kunnan liikenneturvallisuuksutyöryhmässä sekä erillisissä liikenneympäristöasioihin kohdentuneissa työpalaverissa.

Toimenpiteiden suunnittelu on jaettu seuraavien kolmen pääteeman alle:

Perustyö kuntoon

- Organisointi ja yhteistyö
- Viestintä
- Osaamisen varmistaminen
- Liikenneturvallisuuksutyön seuranta

Turvalliset ja vastuulliset liikkumisvalinnat

- Liikenneturvallisuuksutyön nykyisiä käytäntöjä, toimintavinkkejä ja toimenpide-ehdotuksia eri toimialoille

Turvallinen liikenneympäristö

- Teknisen toimialan hyvät käytänteet turvallisen liikenneympäristön edistämässä
- Liikenneympäristön parannustoimenpiteet vuosille 2022–2032

Toimenpiteisiin liittyvät myös Liitteet A ja B

PERUSTYÖ KUNTOON

PERUSTYÖ KUNTOON

- ❑ Liikenneturvallisuustyö on osa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.
- ❑ Liikenneturvallisuus huomioidaan kaikissa kunnan strategioissa ja suunnitelmissa.
- ❑ Liikenneturvallisuus näkyy eri toimialojen ja yksiköiden tavoitteissa, resursseissa ja toimintatavoissa.
- ❑ Liikenneturvallisuustyötä ohjaa poikkihallinnollinen liikenneturvallisuussuunnitelma/-ohjelma.
- ❑ Liikenneturvallisuustyö kattaa liikennekasvatuksen, koulutuksen, viestinnän ja turvallisen liikenneympäristön.
- ❑ Liikenneturvallisuustyötä ideoi ja koordinoi monialainen liikenneturvallisuusryhmä.
- ❑ Kunta osallistuu aktiivisesti seudulliseen ja maakunnalliseen liikenneturvallisuustyöhön.
- ❑ Liikenneturvallisuustyötä ja -tilannetta seurataan vuosittain.
- ❑ Liikenneturvallisuustyön tuloksista raportoidaan säännöllisesti päätöksentekijöille.
- ❑ Liikenneturvallisuus huomioidaan kaikissa kunnan kuljetuspalveluiden hankinnoissa.

Toimenpidetarpeet ja kehitettävät toimintamallit

Organisointi ja yhteistyö

Viestintä

Osaamisen varmistaminen

Liikenneturvallisuustyön seuranta

ORGANISOINTI JA YHTEISTYÖ

Sitoutuminen

- Liikenneturvallisuussuunnitelma viedään teknisen lautakunnan kautta kunnanhallitukseen hyväksyttäväksi. (Vastuu: Tekninen toimiala / liikenneturvallisuustyöryhmän puheenjohtaja)

Liikenneturvallisuustyö osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

- Esitellään valmistunutta liikenneturvallisuussuunnitelmaa kunnan hyvinvointityöryhmälle tai hyvinvoinnista vastaavalle ryhmälle. (Vastuu: Tekninen toimiala / ryhmän puheenjohtaja).
- Kytetään liikenneturvallisuustyön seuranta osaksi kunnan hyvinvointikertomusta/-suunnitelmaa. Sovitaan, mitä tietoja ja milloin toimitetaan. (Vastuu: Sovitaan liikenneturvallisuustyöryhmästä vastuhenkilö hoitamaan asiaa)

Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnan kehittäminen

- Tarkastetaan työryhmän kokoonpano ja kattavuus säännöllisesti. Nimetään tarvittaessa uusia henkilöitä ryhmään siten, että työryhmän toiminta tavoittaa eri hallintokunnat. (Vastuu: Liikenneturvallisuustyöryhmä)
- Ryhmä kokoontuu kahdesti vuodessa. (Vastuu ryhmän koollekutsumisesta: ryhmän puheenjohtaja)
- Kunta päättää, haluaako se osallistua liikenneturvallisuuskoordinaattorihankkeeseen vuosina 2022–2023. Tarjolla on asiantuntijatukea työryhmän toiminnalle. ELY-keskus osallistuu kustannuksiin. (Vastuu: Tekninen toimiala)

RUSKON LIIKENNETURVALLISUUSTYÖRYHMÄ

Työryhmän jäsenet 3/2022

- Markku Jessen-Juhler, työpäällikkö (pj.)
- Mika Heinonen, tekninen johtaja
- Maarit Ketola, vs. varhaiskasvatusjohtaja
- Mari Rehnberg, päiväkodinjohtaja
- Kai Laitinen, johtava rehtori
- Jyrki Anttila, rehtori
- Johannes Vainio, erityisnuorisotyövastaava / etsivä nuorisotyöntekijä
- Veli Matti Suhonen, vanhus- ja vammaisneuvosto
- Tarja Helenius, tekninen lautakunta
- Tero Aaltonen, tekninen lautakunta
- Markus Rantala, tekninen lautakunta
- Jaakko Klang, ELY-keskus
- Elias Ruutti, Liikenneturva
- Mika Lankinen, Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Työryhmän päätehtävät

- Seuraa kunnan liikenneturvallisuustilannetta eri liikkujaryhmät huomioiden.
- Edistää kunnan sisäistä sekä sidosryhmien välistä yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa.
- Ideoi konkreettisia ratkaisuja kestäväen ja turvallisen liikkumisen haasteisiin.
- Jakaa vastuuta ja tehtäviä kunnan eri yksiköille ja paikallisille sidosryhmille.
- Varmistaa liikenneturvallisuustyön tavoitteiden toteutumisen eri yksiköissä.
- Edistää liikenneturvallisuuden näkyvyyttä kunnan strategioissa, suunnitelmissa ja viestinnässä.
- Tekee näkyväksi kunnan eri tahojen tekemän liikenneturvallisuustyön.

VIESTINTÄ

Kuntalaisille

- Tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuuksuunnitelmasta kunnan viestintäkanavissa. Lisätään kunnan kotisivuille Liikenneturvallisuus-osioon tietoa suunnitelmasta.
- Kunnan viestintä hyödyntää Liikenneturvan asiakas- ja uutiskirjeitä kuntalaistiedotuksessa. Uutisia poimitaan mahdollisesti myös liikenneturvallisuuksuustyöryhmän kokouksista.
- Paikallisista tapahtumista ja tempauksista sekä liikenneturvallisuuksustilanteesta pyritään saamaan kirjoituksia paikallismedioihin/kunnan viestintään.
- Hyödynnetään liikenneturvallisuuksuustyön vuosikatsausta tiedottamisessa.

Kunnan työntekijöille

- Tiedotetaan valmistuneesta liikenneturvallisuuksuunnitelmasta kunnan sisäisissä viestintäkanavissa.
- Tiedotetaan ajankohtaisista liikenneturvallisuuksuaiheista henkilöstölle. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan maksuttomia materiaaleja.

Päätäjille

- Keväällä 2022 valmistuva liikenneturvallisuuksuunnitelma viedään teknisen lautakunnan kautta kunnanhallitukseen hyväksyttäväksi vuoden 2022 aikana.
- Liikenneturvallisuuksuustyön vuosikatsaus lähetetään vuosittain tiedoksi lautakuntiin ja kunnanhallitukseen.

OSAAMISEN VARMISTAMINEN

Materiaalit (yksiköiden esihenkilöt tarkistavat tarpeet vuosittain)

- Varmistetaan, että eri yksiköillä on käytössään liikenneturvallisuustyötä tukevaa materiaalia. Tarkistetaan vuosittain, että käytössä on uusimmat versiot.
- Tehdään tutuksi Liikenneturvan valmiita maksuttomia (sähköisiä ja painettuja) materiaaleja kunnan eri yksiköille. Esimerkiksi esittely liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksissa ja yksiköiden sisäisissä kokouksissa.
- Hyödynnetään liikenneturvallisuusaiheisen toiminnan ja viestinnän suunnittelussa liikenneturvallisuustyön vuosikelloa (Liite A).

Koulutukset (yksiköiden esihenkilöt tarkistavat tarpeet 1–2 vuoden välein + uusien henkilöiden aloittaessa)

- Varmistetaan, että eri henkilöstöryhmillä on mahdollisuus saada liikenneturvallisuusaiheista koulutusta tai perehdytystä säännöllisesti. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan maksuttomia koulutuksia.

Liikenneturvallisuus kuljetuksissa (kuljetuksista vastaavat tarkistavat)

- Kaikissa kunnan hankkimissa kuljetuspalveluissa huomioidaan liikenneturvallisuuteen liittyvät näkökulmat esimerkiksi kilpailutuksessa. Hyödynnetään kilpailutuksen apuna tämän ohjelman liitteessä A esitettyä tarkistuslistaa sekä [Työkaluja kuntien liikenneturvallisuustyön tekijöille](#) -oppaan aineistoa.

LIKENNETURVALLISUUSTYÖN SEURANTA

Seuranta (ks. Liite A)

- Kerätään vuosittain kuntakohtaiset tilastot tieliikenteen onnettomuuksista ja arvioidaan liikenneturvallisuussuunnitelman seudullisten tavoitteiden toteutumista.
- Kirjataan ylös työryhmän toiminta (kokousten määrä, osallistumisaktiivisuus, toimintatapojen muutokset).
- Listataan vuosittain eri hallintokuntien ja sidosryhmien liikennekasvatustyön ja viestinnän toimet (tapahtumat, kampanjat, koulutukset, viestintä tms.).
- Arvioidaan vuoden/kahden vuoden välein, mille tasolle kunta asettuu *Viiden tähden liikenneturvallinen kunta* -mallissa (kyselyn kysymykset käydään läpi liikenneturvallisuustyöryhmässä).
- Liikenneympäristön parannustoimenpiteiden toteutumisesta pidetään kerran vuodessa tilannekatsaus (Teams) yhteistyössä kunnan teknisten palvelujen ja ELY-keskuksen kanssa.

Vuosikatsaus (ks. Liite A)

- Laaditaan vuosittain katsaus kunnan liikenneturvallisuustilanteesta ja -työstä sekä arvio tavoitteiden toteutumisesta
- Vuosikatsaus julkaistaan keväisin (kun edellisvuoden tilastot saatavilla) kunnan www-sivuilla sekä toimitetaan tiedoksi lautakuntiin ja kunnanvaltuustolle, kunnan työntekijöille ja kuntalaisille.
- Erillisen vuosikatsauksen lisäksi liikenneonnettomuuksista ja liikenneturvallisuustyöstä (toteutunut toiminta) kannattaa viestiä osana kunnan hyvinvointikertomusta/-suunnitelmaa.

TURVALLISET JA VASTUULLISET LIIKKUMISVALINNAT

TURVALLISET JA VASTUULLISET LIIKKUMISVALINNAT

- ❑ Elinikäisellä liikennekasvatuksella kuntalaisille luodaan perusvalmiudet huolehtia omasta ja muiden turvallisuudesta sekä tehdä vastuullisia liikkumisvalintoja.
- ❑ Säännöllisellä viestinnällä ja kampanjoinnilla ylläpidetään kuntalaisten tietämystä liikenneturvallisuusasioista sekä tuetaan ihmisten myönteistä suhtautumista liikenneturvallisuuteen.
- ❑ Eri ikä- ja liikkujaryhmien parissa työskentelevän henkilökunnan osaamisesta ja motivaatioista liikennekasvatus- ja tiedotustyössä huolehditaan säännöllisin koulutuksin ja tietoisuuden avulla.
- ❑ Kunnan työntekijöille suunnatuilla koulutuksilla ja tietoisuudella varmistetaan turvalliset työmatkat ja työliikenne sekä kannustetaan hyvinvoinnin kannalta kestäviin kulkutapavalintoihin.

Työkalupakki: Liikenneturvallisuustyön kehittäminen eri toimialoilla

Neuvola

Varhaiskasvatus

Koulu-/opiskeluterveydenhuolto

Perusopetus

Nuorisotyö

Liikunta-/vapaa-ajan palvelut

Työikäiset

Vanhus- ja vammaispalvelut

NEUVOLA

”Neuvolat voivat tukea perheitä lasten turvallisessa kuljettamisessa ja lasten liikennetaitojen kehittämisessä.”

Liikenneturvallisuuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä	Edistetään 2022-2023
Lasta odottavalle perheelle annetaan Liikenneturvan Lapsi autossa (Barn i bil) -esite. Lapsen turvallisesta kuljettamisesta keskustellaan myös neivolakäynneillä lapsen synnyttyä.	-	X
Neuvolan tiloissa on esillä Liikenneturvan Turvakaukalo-, Turvaistuin-, sekä Turvavyöistuin -julisteita sekä Turvaistuinsuositus-esitteitä.	-	X
Neuvolan 4-vuotistarkastuksen yhteydessä vanhemmille annetaan Lapsi liikenteessä -opas ja lapselle puuhatehtäväkirja, joita voi tilata Liikenneturvalta.	X	-
Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuuksasioista neivolakäynneillä. Erityisesti keväällä ja kesällä huomioidaan potkupyöräily/pyöräily ja potkulaudat sekä puhutaan kypärän käytöstä.	-	-
Syksyisin huoltajien kanssa puhutaan heijastimen käytöstä. Neuvolan tiloissa jaetaan heijastinopaskortteja ja laitetaan esille aiheeseen liittyviä julisteita.	-	-
Neuvolahenkilöstölle tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

VARHAISKASVATUS

”Varhaiskasvatus auttaa luomaan pohjan turvallisille liikkumisvalinnoille, joista on hyötyä lapsen kasvaessa.”

Liikenneturvallisuuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Liikennekasvatus toteutuu osana päivittäistä toimintaa: Turvalliseen liikkumiseen liittyviä sääntöjä ja tapoja harjoitellaan leikkien, pelien ja laulujen avulla. Liikutaan yhdessä turvallisesti päiväkodin lähiympäristössä ja retkillä.	X	-
Hyödynnetään aktiivisesti Liikenneturvan alle kouluikäisille lapsille suunnattuja materiaaleja liikennekasvatustyössä.	X	-
Lapset ja aikuiset käyttävät heijastinliivejä aina, kun liikutaan päiväkodin ulkopuolella. Tutustutaan lähiympäristöön.	X	-
Lapset ja aikuiset käyttävät aina pyöräilykypärää pyöräillessä tai potkulautaillessa.	X	-
Hyödynnetään vuosikelloa toiminnan suunnittelussa, ja esimerkiksi syksyisin pidetään liikenneviikko.	X	-
Vuodenajat huomioidaan liikenneasioiden käsittelyssä: Keväällä käsitellään esimerkiksi pyöräilyä ja potkulautailua ja syksyllä pimeässä näkymistä (heijastimet, pyöränvalot).	-	X
Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuusasioista huoltajatapaamisissa ja arjen kohtaamisissa. Päiväkotien vanhempainilloissa käsitellään liikenneturvallisuuteen liittyviä aiheita, kuten lasten turvallista kuljettamista.	X	-
Tilataan Liikenneturvalta päiväkoteihin lasten turvalliseen kuljettamiseen liittyviä materiaaleja (esim. pituusmittajuliste), joiden avulla huoltajien kanssa voi keskustella lasten turvallisesta kuljettamisesta autossa.	-	X
Varmistetaan, että päiväkotien saattoliikennejärjestelyt ovat turvallisia eri kulkumuodoille. Tiedotetaan huoltajille lapsen turvallisesta kuljettamisesta ja saattamisesta päiväkotiin.	X	-
Varhaiskasvatushenkilöstölle tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta. Esimerkiksi Liikenneturvan verkkokurssista (www.liikenneturva.fi/vaka) saa ladattavia materiaaleja ja toimintavinkkejä.	X	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

KOULU-/ OPISKELUTERVEYDENHUOLTO

”Terveystenhoitajat voivat auttaa lapsia ja nuoria tekemään vastuullisia valintoja liikenteessä.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Tulevan 1.-luokkalaisten terveystarkastuksessa keskustellaan, miten lapsi aikoo kulkea koulumatkansa ja mitä asioita kannattaa harjoitella yhdessä.	X	-
Alakoululaisten määräaikaissa terveystarkastuksissa muistutetaan kypärän ja heijastimien käytöstä sekä keskustellaan oppilaan kanssa kännykän käytöstä liikenteessä.	X	-
Yläkoululaisten määräaikaissa tarkastuksissa (esim. laajassa terveystarkastuksessa 8. lk.) puhutaan muun muassa päihteiden käytöstä ja liikenteestä sekä turvallisesta mopoilusta.	X	-
Liikenneturvallisuusasiat otetaan esille kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastuksissa.	X	-
Terveystenhoitajille tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

PERUSKOULU 1/2

”Liikennekasvatus toteutuu opetussuunnitelman mukaisesti (suositus vähintään 4 tuntia/luokka/aste/vuosi)”.

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Liikenneturvallisuusasioita on kirjattuna koulun turvallisuussuunnitelmassa, turvakansiossa, järjestyssäännöissä tms.	X	-
Liikenneasioita käsitellään opetussuunnitelman mukaisesti osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Liikenneasioita käsitellään myös sopivilla oppitunneilla (esim. ympäristöoppi, terveystieto, matematiikan ja fysiikan laskut jne.).	X	-
Opettajille on jaettu liikenneturvallisuustyön vuosikello, jota hyödynnetään vuoden mittaan opetuksessa.	X	-
Oppilaiden turvavarusteiden käyttöä ja muuta liikennekäyttäytymistä seurataan ja siihen puututaan tarvittaessa.	X	-
Koulureittien ja koulujen lähiympäristön vaaranpaikkoja kartoitetaan säännöllisesti.	X	-
(Tarkastellaan saattoliikennejärjestelyjä yhteistyössä tilapalvelujen ja teknisten palvelujen kanssa.) Saattoliikenteen pelisäännöistä sovitaan huoltajien kanssa ja huoltajia tiedotetaan aiheesta lukuvuoden aikana säännöllisesti.	X	-
Huoltajien kanssa keskustellaan liikenneturvallisuusasioista vanhempainilloissa ja huoltajatapaamisissa. Huoltajille jaetaan tai linkataan liikennekasvatusta tukevaa materiaalia, kuten Liikenneturvan aineistoja.	X	-
Opettajille tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	X	-
Tutustumispäivän tai -kirjeen yhteydessä jaetaan Liikenneturvan Turvallisesti koulutielle -esite 1.-luokkalaisten huoltajille.	X	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

PERUSKOULU 2/2

”Liikennekasvatus toteutuu opetussuunnitelman mukaisesti (suositus vähintään 4 tuntia/luokkæaste/vuosi)”.

Liikenneturvallisuuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Lukuvuoden alussa opettajat järjestävät luokilleen liikenneturvallisuuuskävelyn, jossa käydään läpi liikenneturvallisuuusasioita.	X	-
Osallistutaan valtakunnallisiin teemapäiviin (Pyöräilyviikko, Liikenneturvallisuuusviikko, Heijastinpäivä) eri luokka-asteilla.	X	-
Lukukauden alussa järjestetään suojatietempaus tai muu tapahtuma yhteistyössä esimerkiksi koulun, vanhempainyhdistyksen ja liikenneturvallisuuustyöryhmän kanssa. Muistutellaan lapsia ja huoltajia turvallisesta koulumatkasta.	X	-
Otetaan käyttöön Liikenneturvan Filla&Rilla digitaalinen oppimisympäristö turvallisen pyöräilyn oppimiseen 3.-6.-luokkalaisille (aineisto saatavissa myös ruotsiksi).	-	X
Hyödynnetään Liikenneturvan virtuaalisia kouluvierailuja (https://www.liikenneturva.fi/opetusmateriaalit/liikenneturvan-virtuaalinen-kouluvierailu) yläkouluille ja toisen asteen oppilaitoksille.	-	-
Ala-/yläkouluilaisille järjestetään vuosittain turvallisuuteen liittyviä tapahtumia, joissa on mukana asiantuntijavierailuja (Liikenneturva, poliisi, pelastuslaitos tms.). Mm. Pelastuslaitos/VPK on esitellyt alakouluilaisille kalustoa.	X	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. neuvolatyöntekijöille, varhaiskasvattajille ja opettajille.

NUORISOTYÖ

”Kyky toimia liikenteessä turvallisesti ja muut huomioiden linkittyy nuoren kasvussa moniin nuorisotyössä esillä oleviin teemoihin.”

Liikenneturvallisuuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Liikenneturvallisuuksasioita käsitellään päivittäin nuorten kanssa nuorisotyön arjessa (nuorisotiloilla, kouluyhteistyön osana, muissa kohtaamisissa jne.).	-	-
Hyödynnetään Liikenneturvan materiaaleja liikenneturvallisuuksaiheiden (esim. mopoilu, päihteet, asenteet) käsittelyssä. Tarjolla on myös digitaalisia aineistoja, kuten Heijastin-demo .	-	X
Nuorisotyössä hyödynnetään erilaisia somekanavia, kun viestitään ajankohtaisista liikenneturvallisuuksaiheista. Esimerkiksi Liikenneturvaa voi pyytää mukaan mm. Insta liven tekemiseen.	-	-
Järjestetään nuorille liikenneturvallisuuksuuteen liittyviä tapahtumia tai tempauksia yhdessä sidosryhmien kanssa. Osallistetaan nuoria toiminnan suunnitteluun (esim. nuokkarilla kävijöitä, nuorisovaltuustolaisia, oppilaskuntia).	-	X
Laaditaan mopoilijoiden huoltajille suunnattu kirje, jossa korostetaan aikuisten vastuuta turvallisen mopoilun mahdollistajina. Hyvä nostaa esille myös traktorilla liikkuvat nuoret.	-	-
Nuorisotyöntekijät (ja esim. harrastusryhmien ohjaajat) osallistuvat Liikenneturvan nuorisotyöntekijöille suunnattuun verkkokoulutukseen. Vuonna 2022 koulutuksia järjestetään ainakin 10.5.2022 sekä syksyllä 2022. Nuorisotyöntekijöille tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuuksuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. opettajille ja nuorisotyöntekijöille.

LIIKUNTA JA VAPAA-AIKA

”Kestävä liikkuminen ja liikenneturvallisuus kytkeytyvät usein toisiinsa.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Mainostetaan kuntalaisille ja kunnan työntekijöille kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen liittyviä valtakunnallisia kampanjoita ja haastekilpailuja (esim. Kilometrikisa, Kävelykilometrikisa, Talvikilometrikisa, Varsinais-Suomen haastepyöräily).	X	-
Järjestetään kaikille avoimia kävelyn ja pyöräilyyn kannustavia tapahtumia ja tempauksia (esim. pyöräilysuunnistus, teemareitit kävelleen).	-	-
Arkiliikunnasta ja viisaasta liikkumisesta (kävely, pyöräily, kimpakyydit, joukkoliikenne) kertovaa tiedotusta on esillä esimerkiksi kunnan toimipaikoissa ja kotisivuilla.	X	-
Liikunta- ja urheiluseuroja tiedotetaan harrastusmatkojen turvallisuusasioista. Hyödynnetään Liikenneturvan Turvallisesti harrastuksiin -aineistoa.	-	-

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja eri -ikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia mm. opettajille ja nuorisotyöntekijöille.

TYÖIKÄISET

”Vastuullisena työnantajana kunnan tulee huolehtia esimerkiksi työntekijöidensä hyvinvoinnista ja työmatkojen turvallisuudesta.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Viestitään ajankohtaisista liikenneturvallisuusasioista kunnan intranetissä, www-sivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Annetaan juttuvinkkejä paikallismediaan.	-	X
Hyödynnetään Liikenneturvan sähköistä Työmatkaliikenteen asiakaskirjettä kunnan sisäisessä viestinnässä.	-	-
Tiedotetaan valtakunnallisista kampanjoista ja mahdollisuuksien mukaan osallistutaan niihin: Pyörällä töihin -päivä, Heijastinpäivä 1.10., Liikkujan viikko, Tapaturmapäivät jne.	-	-
Kunnan työsuojelu seuraa työ- ja työasiamatkoilla tapahtuneita tapaturmia ja pyrkii aktiivisesti ennaltaehkäisemään niitä (tavoitteena nolla tapaturmaa).	X	-
Kunnassa on tehty aloite työsuhdepyöräetuuden tarjoamisesta kunnan henkilöstölle. Selvitetään työsuhdepyöräiden käyttöönottomahdollisuuksia.	-	X
Hankitaan kunnan työntekijöiden käyttöön polkupyöriä ja kypäriä, joita voi käyttää työasiamatkoilla työpäivän aikana.	-	-
Kunta kannustaa työntekijöitä turvavarusteiden käyttöön esimerkiksi erilaisten kilpailujen ja haasteiden kautta.	-	-
Kiinnitetään huomiota pimeällä ajan liikkumiseen ja kannustetaan jalankulkijoita ja pyöräilijöitä turvavarusteiden käyttöön (mm. pyöränvalot, heijastimet, soittokellon käyttäminen pyöräillessä). Koskee niin nuoria kuin aikuisia. Pyydetään yhteistyökumppaneilta heijastimia lahjoituksena esim. heijastinpuuta tai tapahtumia varten.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja (esim. [Autoillen](#) ja [Sähköisellä liikkumisvälineellä](#) -oppaita) myös työikäisten liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia eri aiheista.

VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT

”Mahdollisuus turvalliseen liikkumiseen auttaa ylläpitämään toimintakykyä myös ikääntyessä.”

Liikenneturvallisuustyön nykyisiä käytäntöjä ja toimintavinkkejä	Käytössä (X)	Edistetään 2022-2023
Tiedotetaan iäkkäille ja heidän omaisilleen ikääntymisen vaikutuksista liikkumisen turvallisuuteen. Hyödynnetään esimerkiksi Liikenneturvan ”Puhutaan ajoterveydestä – verkkoaineisto kuljettajan läheisille” -aineistoa.	-	-
Kohteesta toiseen liikkuvalla kunnan/sotepalvelujen henkilöstölle jaetaan turvavarusteita, kuten kenkien liukuosteita.	-	-
Laaditaan tarvittaessa esteettömyys- tai vaaranpaikkakartoitus yhteistyössä teknisten palvelujen sekä vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa.	X	-
Järjestetään iäkkäille suunnattuja liikenneturvallisuustapahtumia-/teematilaisuuksia tai otetaan aihe esille osana muuta tapahtumaa tai tilaisuutta (esim. Eläkeliiton paikallisyhdistyksen tilaisuudessa, kun koronatilanne helpottaa).	-	X
Liikenneturvallisuutta käsitellään vanhus- ja vammaisneuvostossa tai ikäihmisten tapahtumissa.	-	X
Ikäihmisten neuvonta- ja palveluohjauspiste Maunun Helmi jakaa yli 65-vuotiaille liukuosteita kenkiin. Vanhus- ja vammaisneuvosto on osallistunut kustannuksiin.	X	-
Vanhus- ja vammaispalveluissa työskenteleville tarjotaan säännöllisesti liikennekasvatukseen liittyvää perehdytystä tai koulutusta.	-	-
Markkinoidaan Liikenneturvan Liikenneluotsi-uutiskirjeen tilausmahdollisuutta vanhus- ja vammaisneuvostolle.	-	X

Tiesitkö, että Liikenneturvalta voi tilata maksuttomia materiaaleja (esim. [Autoillen](#) ja [Sähköisellä liikkumisvälineellä](#) -oppaita) liikenneturvallisuustyön tueksi? Lisäksi Liikenneturva järjestää maksuttomia koulutuksia eri aiheista.

TURVALLINEN LIIKENNEYMPÄRISTÖ

C. TURVALLINEN LIIKENNEYMPÄRISTÖ

- ❑ Eri kulkumuotojen kannalta turvalliset ja toimivat ratkaisut varmistetaan jo kaavoituksessa ja palveluverkkosuunnitelmissa sekä tie- ja katusuunnitelmissa.
- ❑ Suunnitelmien auditointimenettelyjä kehitetään liikenneturvallisuuden ja erityisesti kävelyn ja pyöräilyn edistämisen/turvallisuuden näkökulmasta.
- ❑ Liikenneympäristön ratkaisut ovat esteettömiä sekä ohjaavat turvalliseen ja sääntöjen mukaiseen käyttäytymiseen kulkutavasta riippumatta.
- ❑ Jalankulun ja pyöräliikenteen turvallisuus ja kulkutavan valinnan houkuttelevuus priorisoidaan taajama-alueiden liikennejärjestelyissä.

Teknisen toimialan rooli liikenneturvallisuustyössä:

- Huolehtii asemakaavoitetun alueen liikenne- ja katusuunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, usein myös ulkoilualueiden hoidosta
- Liikenneturvallisuuden huomioiminen väylien hoidossa ja tilapäisissä / työnaikaisissa liikennejärjestelyissä (kadut)
- Henkilöstön osaamisen ylläpito liikennesuunnitteluun, rakennuttamiseen ja ylläpitoon liittyvissä tehtävissä sekä työturvallisuuteen liittyen
- Tie- ja katusuunnitelmien sekä kaavojen ja muiden maankäytön suunnitelmien liikenneturvallisuusauditointi (tai tämän edellyttäminen konsulteilta)
- Yhteistyö kunnan eri hallintokuntien kanssa ja asiantuntija-avun tarjoaminen liikenneympäristön turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä

Käytännönläheisiä esimerkkejä teknisen toimialan osallistumismahdollisuuksista liikennekasvatustyöhön:

- Aktiivinen osallistuminen liikenneturvallisuustyöryhmän kokouksiin; ajankohtaiset hankkeet ja suunnitelmat, omat havainnot, kuntalaisten palautteet jne.
- Esteettömyyskartoitukset/-kävelyt, turvallisuuskävelyt, kriittiset pyöräretket
- Nopeusnäyttötaulujen käyttö, vilkkusuojatiet tai muut suojatien varoituslaitteet
- Hiekoitushiekan jakaminen kuntalaisille
- Turvallisten koulureittien kartoittaminen ja suositusreittien merkitseminen koulujen alkaessa
- Lapsi liikenteessä -kylttien sijoittaminen koulun lähistölle koulujen alkamisviikolla (väliaikainen muistutus)
- Raskaisiin ajoneuvoihin (kunnan työkoneisiin) liittyvät katvealueinfot koululaisille

RUSKON TOIMENPIDE-ESITYKSET 1/2

- Ruskon liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitetään yhteensä 24 parannuskohdetta, joihin esitetään yhteensä 47 yksittäistä toimenpidettä. Toimenpiteistä valtaosa kytkeytyy ajonopeuksien rauhoittamiseen, tienlylysten turvallisuuden parantamiseen ja risteysturvallisuuden parantamiseen.
- Toimenpide-ehdotusten kokonaiskustannusarvio on yli 3,9 miljoonaa euroa (osa kustannuksista tarkentuu vasta jatkosuunnittelussa).
- Toimenpiteet on jaettu kolmeen kiireellisyysluokkaan:
  - Kiireellisyysluokka 1: v. 2022-2024 (28 toimenpidettä, 513 000 euroa)
  - Kiireellisyysluokka 2: v. 2025-2028 (14 toimenpidettä, 880 000 euroa)
  - Kiireellisyysluokka 3: v. 2029-2032 (5 toimenpidettä, 2 530 000 euroa).
- Toimenpiteet on raportoitu erillisessä liitteessä (Liite B) (toimenpidetaulukot + kartat). Kärkikohteita on listattu seuraavalla kalvolla.

Kunnille hyödyllisiä ja ajankohtaisia suunnitteluohjeita (moni Väyläviraston ohjeista sisältää myös paljon kunnille hyödyllistä tietoa/tyyppikuvia ym.):

- Nopeusrajoitusohje (päivitys käynnistymässä 2022)
- Jalankulun suunnitteluohje (Väylävirasto, käynnissä)
- Liikennemerkkien käyttö kaduilla (Kuntaliitto, 2022)
- Liikennemerkkien käyttö maanteilla (Väylävirasto 2021)
- Pyöräliikenteen suunnitteluohje (Väylävirasto 2020)
- Pyöräliikenteen viitoituksen suunnittelu (Väylävirasto 2020)
- Hidasteiden suunnitteluohje (Väylävirasto, 2017)
- Maantie- ja rautatiealueiden valaistuksen suunnittelu (Väylävirasto 2015)

Miten toimia, kun kuntalaisilta tulee maanteitä koskevia aloitteita tai palautteita? Paras ratkaisu on ohjata asiakas seuraaviin palveluihin:

- Liikenteen asiakaspalvelu: puh. 029 502 0600 tai palautevayla.fi (palaute tien hoidosta, kehitysehdotukset, lupa-asiat)
- Tienkäyttäjän linja: puh. 0200 2100 (24/7) (liikennettä vaarantavat akuutit ongelmat)

RUSKON TOIMENPIDE-ESITYKSET 2/2

Merkittävimpiä kunnan ja ELY-keskuksen edistettäviä toimenpiteitä ovat:

- **Koko kunta:** Sovitut nopeusrajoitus-, liikennemerkki- ja tiemerkinämuutokset [kiir.luokka 1, ELY ja kunta]
- **Koko kunta:** Erillistarkastelun laatiminen tonttikatuverkon 30 km/h kohteiden kartoittamiseksi ja toteuttamiseksi [kiir.luokka 2, kunta]
- **Mt 2012 (Vahdontie), Suitturin kohta:** Piha-alueen jäsentely, piha-alueen erottelu ajoradasta kapealla reunakivellisellä välikaistalla, pysäkkijärjestelyt ja keskisaarekkeen tai hidasteen rakentaminen suojatien kohdalle (esisuunnitelma laadittu 3/2019) [kiir.luokka 2-3, ELY ja kunta]
- **Mt 2012 (Vahdontie) / Naarvahantie liittymä, Munittula:** Suojatien täsmävalaistuksen rakentaminen eteläisemmälle suojatielle [kiir.luokka 2, ELY]
- **Mt 2012 (Vahdontie), Vahdon kirkon kohdan suojatie:** ELY-keskus selvittää voiko suojatien poistaa (edellyttäneen uuden pysäkin rakentamisen, edellyttää pysäkkien käyttäjämäärien selvittämisen) [kiir.luokka 2, ELY]
- **Mt 2012 (Vahdontie) / Virusmäentie / Valkiavuorentie liittymä:** Hidasteen rakentaminen liittymän eteläpuolelle 40 km/h rajoituksen alkamiskohtaan (varmistettava erityisesti tärinäongelmat) [kiir.luokka 2, ELY]
- **Mt 12262 (Kaharintie) ja mt 12254 (Hujalantie), väli Moisio-Rusko-Masku:** Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen välille Walininkuja - Vahdontie (MAL-hanke, tavoite päästä rakentamaan 2023 alusta, TS olemassa tai tekeillä) [kiir.luokka 1, ELY ja kunta]
- **Mt 12262 (Kaharintie) ja mt 12254 (Hujalantie), väli Moisio-Rusko-Masku:** Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen välille Vahdontie - Rekikaari (MAL-hanke, TS olemassa tai tekeillä) [kiir.luokka 2, ELY ja kunta]
- **Ohjaluodontie / Päälistönmäentie liittymän suojatie:** Hidasteen rakentaminen nykyisen suojatien kohdalle tai sen välittömään läheisyyteen [kiir.luokka 2, kunta]
- **Päälistönmäentie / Suitsikuja / Kaviokuja liittymä:** Hidasteen rakentaminen suojatien lähistölle [kiir.luokka 2, kunta]
- **Ohjaluodontie:** Nykyisten betoniporsaiden poistaminen [kiir.luokka 2, kunta]
- **Talkootie:** Seuraavan päällystyskerran yhteydessä hidasteiden rakentaminen (2 kpl) [kiir.luokka 2, kunta]

ARVIOINNIN REUNA-EHDOT

- Liikennekäyttäytymiseen ja arkiliikunnan edistämiseen vaikuttava työ on kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä, eikä siten yksiselitteisesti mitattavissa onnettomuusvähennyksen (tai terveyshyötyjen) kautta. Pitkäjänteisen liikennekasvatus- ja liikkumisenohjaustyön tulokset näkyvät usein vasta vuosien viiveellä, eikä yksittäisen toimenpiteen osuutta kokonaisvaikutuksesta ole mahdollista eritellä jälkikäteen. Kokoamalla järjestelmällisesti liikennekäyttäytymisen seurantatieto voidaan havaita ilmiöitä, jotka ennustavat tai selittävät liikenneonnettomuuksien kokonaismäärissä tapahtuvia muutoksia.
- Keinot liikenneturvallisuussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ovat olemassa ja niitä on esitetty tässä suunnitelmassa lukuisia. Aukottoman vaikutusten arvioinnin tekeminen on kuitenkin lähes mahdoton tehtävä, koska kaikkien suunnitelmassa esitettyjen toimenpidetyyppien vaikuttavuudesta (liikennekasvatustyö, tiedotus, uudet toimintatavat, yhteistyön lisääminen, katuverkon toimenpiteet) ei ole olemassa yksityiskohtaista vaikutustietoa tai yleisesti hyväksyttyä vaikutusten arviointimenetelmää.
- Tavoitteisiin pääseminen edellyttää suuria panostuksia kaikilla kunnan liikenneturvallisuustyön osa-alueilla, ja erityisesti liikennekäyttäytymiseen kohdistuvien toimenpiteiden osalta (liikennekasvatus ja viestintä), jota tukee organisoitunut ja systemaattinen liikenneturvallisuustyö. Liikenneympäristöön kohdennetut toimet ovat tärkeitä, mutta niillä voidaan saavuttaa vain pieni osa asetetuista tavoitteista. Koetun turvallisuuden osalta turvallisen liikenneympäristön vaikutus on sitäkin merkittävämpi.
- Tietoisesta riskikäyttäytymisestä (ylinopeudet, rattijuopumukset, turvalaitteiden käytön laiminlyönnit jne.) karsimisessa vaikutuspotentiaali on kaikista suurin, mutta maksimaalisten hyötyjen saavuttamiseksi tarvitaan ajoneuvoihin laajamittaisemmin erilaista turvatekniikkaa (alkolukot, ajonopeusrajoittimet, ajonesto ilman turvavyötä, vireysvahdit jne.), lisää resursseja liikenteen valvontaan ja uudenlaista otetta elinikäiseen liikennekasvatukseen ja viestintään (tämä teema vahvasti esillä myös tässä suunnitelmassa).

MAANTEIDEN TOIMENPITEIDEN VAIKUTUKSET

- Maanteiden toimenpiteisiin kohdentuvan Tarva-laskennan perusteella Ruskon suunnitelmassa esitetyillä liikenneympäristön parannustoimenpiteillä saavutetaan laskennallisesti:
  - yhteensä 0,060 vuosittaisen henkilövahinko-onnettomuuden (0,6 hvjonn/10 vuotta)
  - 0,005 vuosittaisen liikennekuoleman
  - 0,010 vuosittaisen vakavan loukkaantumisen vähenemä.
- Vaikutuslaskennassa on ollut mukana kaikki maanteille kohdentuvat liikenneympäristön parannustoimenpide-ehdotukset. Katuverkolle kohdentuvien toimenpiteiden vaikutuksia onnettomuusmääriin ei voida laskea, vaan niitä pitäisi arvioida esim. ennen-jälkeen-tutkimusten avulla.
- Liikenneympäristöön kohdennetuilla toimilla voidaan saavuttaa vain pieni osa asetetusta tavoitteesta, joka koskee liikenneonnettomuuksien määrän vähentämistä.
- Koetun turvallisuuden osalta liikenneympäristön parannusten vaikutus on merkittävä, mutta todellista vaikuttavuutta ei voida arvioida ilman määrääjain toistettavia kyselyitä turvattomuutta aiheuttavista asioista/paikoista tai kohdekohtaisia ennen-jälkeen-tutkimuksia.

LIKENNETURVALLISUUSTYÖN TASON NOSTAMINEN

- ELY-keskuksen viimeisimmän Viiden tähden liikenneturvallinen kunta -arvioinnin (2021) mukaan Ruskon kunta sai kolme tähteä viidestä. Kehittämistarpeet liittyvät suurimmaksi osaksi toimintamalleihin, sillä onnettomuuspisteiden osuus kunnan saamasta kokonaispistemäärästä on erittäin korkea (=vähän onnettomuuksia).
- Palautekyselyn tuloksia on käyty läpi tämän hankkeen aikana ja tähtiluokituksen nosto asetetun tavoitteen mukaiselle tasolle on realistista. Ruskon kunta voi varmistaa tavoitellun 4-5 tähden tason mm. seuraavilla toimilla:
  - Valmistuva liikenneturvallisuussuunnitelma käsitellään kunnan päätöksentekokoelimityksessä.
  - Liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaa aktivoidaan (mm. kokoonnutaan useammin).
  - Lisätään kuntalaisten suuntaan tapahtuvaa liikenneturvallisuusviestintää (kunnan viestinnän ja eri hallintokuntien työn kautta).
  - Raportoidaan päättäjille vuosittain kunnan liikenneturvallisuustyöstä.
  - Lisätään omaan henkilöstöön kohdistuvaa liikenneturvallisuusviestintää ja ammatillista koulutusta liikenneturvallisuusasioissa → Elinikäisen liikennekasvatuksen toteutuminen arjen työssä.
  - Liikenneturvallisuusasiat huomioidaan kaikissa kunnan hankkimissa kuljetuspalveluissa (ei vain koulukuljetuksissa).

Edellä mainitut toimintatapoihin liittyvät kehitystarpeet on huomioitu laaditussa suunnitelmassa. Suunnitelmassa esitetyt liikenneympäristön parannustoimenpiteet tukevat myös turvallisuustilanteen myönteistä kehitystä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN HAASTEITA (GLOBAALEJA)

Tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavat suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ohella lukuisat muut ns. toimintaympäristötekijät, joiden vaikutuksista alueelliselle ja paikalliselle tasolle ei suuresti tiedetä tai vaikutukset ovat nähtävillä vasta viiveellä. Globaalien muutostekijöiden osalta on suurelta osin kysymys siitä, miten liikkumistarpeet ja -tavat muuttuvat ja mikä vaikutus tällä on onnettomuuksien määrään ja riskiin.

- Ilmastonmuutos ja päästötavoitteet
- Digitalisaatio (digitaalisen teknologian käyttö palveluissa ja ihmisten vuorovaikutuksessa)
- Jakamistalous (omistamisen sijaan tavaroita jaetaan, lainataan tai vuokrataan)
- Alustatalouden laajentuminen
- Vastuullinen kuluttajuus
- Terveys- ja hyvinvointitrendi
- Ympäristötietouden kasvu (sukupolvisidonnaista)
- Etätyöskentelyn yleistyminen
- Palveluiden digitalisoituminen (verkkokauppa, terveyspalvelut ym.)
- Monipaikkainen asuminen
- Väestön alueellinen keskittyminen ja kaupungistuminen
- Matkailun kasvu
- Ajoneuvoteknologian kehitys ja automatisaatio
- Liikennepolttoaineiden kehitys, liikenteen sähköistyminen
- Älykäs infrastruktuuri ja ajoneuvot (vuorovaikutus)
- Palveluistuva liikennejärjestelmä
- Uudenlaiset liikenteen ja liikkumisen palvelut
- Citylogistiikan kehittyminen
- Mikroliikkumisen (micro mobility) vallankumous

TOIMINTAYMPÄRISTÖN HAASTEITA (VALTAKUNNALLISIA)

Liikkumisen murroksen lisäksi valtakunnallisella ja alueellisella tasolla vaikuttavat liikennejärjestelmän (erityisesti tienpidon) rahoitukselliset reunaehdot, viimeaikaisten lakiuudistusten (mm. Tieliikennelaki ja Ajokorttilaki) vaikutukset sekä uusien suunnitteluohjeiden jalkautuminen.

- Kansalliset ilmastotavoitteet (mm. päästötavoitteet)
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Autokannan korkea keski-ikä
- Valtion toimet liittyen autokannan uudistamisen nopeuttamiseen ja sähköautojen hankintaan
- Väestön ikääntyminen ja moninaistuminen
- Aluerakenteen keskittymiskehitys
- Kaupunkiseutujen välisten yhteyksien korostuminen
- Raideliikenteen roolin vahvistuminen
- Energiajärjestelmän muutospaineiden lisääntyminen
- Fossiilisten polttoaineiden hinnan merkittävä nousu hidastaa tieliikenteen kasvua
- Pienlogistiikan kasvu
- Huumeiden käytön kasvu
- Tienpidon rahoitustaso ja korjausvelan lyhentäminen
- Uusien/tulevien suunnitteluohjeiden jalkauttaminen ja niiden vaikutukset (pyöräliikenteen suunnittelu, jalankulun suunnittelu, nopeusrajoitusohje jne.)
- Liikennettä koskeva lainsäädäntö:
  - Uuden tieliikennelain (2020) vaikutukset
  - Uuden ajoneuvolain (2021) vaikutukset
  - Ajokorttilain (2018) vaikutukset + hallituksen esitys ajokorttilain muuttamisesta + muut selvitykset
  - Taksilainsäädännön muutokset (2021); mm. kuljettajakoulutukseen liittyviä uudistuksia
  - Valtioneuvoston periaatepäätös liikenteen automaatiosta
  - Vaarallisten aineiden kuljetusta koskeva lainsäädäntö uudistetaan (tulossa)
  - Alkolukon käytön edistäminen vammaisten ja vanhusten kuljetuspalveluissa (tulossa)
  - Lakiesitys maanteiden liikenneturvallisuuden arvioinnista

RUSKO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

RAMBOLL